

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și insertiunile se plătesc înainte.
C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Feriți-vă de agenții pentru intabulații!

Vă spunem un adevăr, ce vi-se pare poate aproape cu neputință, ori foarte cu greu de crezut. Adevărul acesta este, că în țara noastră: *sunt foarte mulți bani*, care nu-și găsesc locul, unde să fie așezați, ca să aducă venite, să aducă mari camete bogătanilor, capitaliștilor, ce-i au.

Lucrul acesta, așa dintr'o lovitură, dintr'o vorbă, de bună seamă e cam greu de priceput. Și ar trebui să vă talmăcim multe lucruri, ar trebui să vă scriem multe cărți, ca tot natul să poată înțelege, cum să poate să fie prea mulți bani, atunci când sărăcia și nevoile mai aprig bat la poarta săteanului nostru, ca ori-când altă-dată.

Și lucrul e ușor de înțeles, dacă luăm în socotință următoarele: Marii bogățani, care au bani din gros, nu își pot pune banii lor pe fundul lăzii. Ei cearcă să-și așeze banii gata în întreprinderi, care să le aducă foloase mari și bine neasămuit. Zilele noastre însă sunt grele și oamenii sunt răi. Cei cu bani mulți nu să cutează să-și aștearnă avutul lor în fabrici și în alte întreprinderi, care ori-câte venite ar făgădui, în urma urmelor tot pot să se sfârșească cu pagube. Ca totuși să nu-și lase banii lor mulți pe fundul lăzilor să duc, îi depun, îi așează pe la băncile mari din Budapesta și de prin alte orașe mai mari.

În chipul acesta, în vremea din urmă s'au grămădit pe la băncile mari milioane peste milioane. Și astăzi băncile mari și *mai ales marii speculanți* de prin Budapesta au ajuns acolo, că nu mai știu unde și cui să mai dea banii, ce-i au grămădiți în pungile lor.

Ca să nu aibă pagube, s'au apucat și au chemat la ei pe câți perdevară toți și i-au luat în slujbă, ca *agenți*.

Acești agenți apoi au cutropit țara întreagă. Rare sate sunt în care să nu fi umblat astfel de agenți. Și mai ales satele românești au fost și *sunt* colin-

câți bani cer și mai pe sus de toate le dau bani »foarte tare lesne«, cum ne spunea un cetitor de-al nostru, ce venise, să ne ceară sfatul. Ci-că ei le aduc bani pe intabulație cu 4%, adică plătești la an 4 fiorini după suta de fiorini și lucrul e făcut așa, că din acești 4 fiorini să plătește anual și talpa (capitalul) banilor și camăta.

Atâta li-se spune sătenilor noștri și ei neînțelegând lucrul, cred că o mare norocire le-a bătut pragul.

Datorința noastră, de gazetari, e să luminăm poporul și tocmai de aceea și de data asta spunem cum stă lucrul cu cei 4 fiorini după sută.

Aducându-și cineva bani pe intabulație prin agenții jidovești, ce cutreeră satele, ajunge acolo, că mai întâiu își încredințează toată averea lor pe mâna unor oameni pe care nu-i cunoaște, de care nu știe de unde au venit și unde ajung. Apoi cu cei 4 fl. după sută stă lucrul așa, că trebuie să-și plătească în fiecare jumătate de an. Prin urmare la an plătesc 8 fl. după sută. Și ce e mai mult, *plătesc tot câte 8 fl. după sută vreme de 50 ani*. Prin urmare după o sută de florini să plătesc, în 50 ani — 400 florini!! Așa fiind lucrul, va vedea ori-cine, că aceia

nu sunt bani tocmai așa de eftini. Și apoi *apucătura* jidovească zace în *plătirea* împrumutului. Căci speculanții aceștia nu plătesc în bani gata, ori mai bine plata banilor nu o *socotesc* în bani gata, ci pentru fiecare sută de florini nu plătesc mai mult ca 90—94 florini, zicând că ei plătesc în hârtii de valoare, nu în bani gata. Și apoi lăsându-le toate aceste la o parte, agenții ce vin prin sate nu doresc ajutorarea poporului, ci își caută venitele lor proprii. Ei

Dr. Demetriu Radu.

date de astfel de agenți. Cum sunt ei buni de gură, să pun pe capul bietului sătean, în totdeauna lipsit de bani și-i promit (ii făgăduesc) cer și pământ, numai să-l poată prinde în cleștele lor.

În vremea din urmă, mai ales în comitatul Hunedoarei și în comitatele din Banat s'au ivit ca ciupercile agenții aceștia, — fără căpătâiu.

Merg cu gura plină de vorbe goale și povestesc sătenilor, că ei îi scapă de nevoi și de toate datoriile, căci le dau

nu »încep« lucrul până când nu-î pune omul în palmă 5—10 fl. Grije n'are apoi agentul acela, dacă omul, care îi aduce 5—10 fiorini poate să ia bani împrumut pe intabulație, ori nu poate lua. Pentru el lucrul de căpetenie este să pună mâna pe cei 5—10 fiorini. Doar pentru el aceia sunt boldul, ce-î pune pe drum.

Așa stând lucrurile, nu putem sfătui în deajuns pe stătenii noștri, că de câte-ori li-se îmbiie bani de pe la speculanți străini, de care n'au auzit și pe care nu-î cunosc — să nu stea de vorbă cu agenții, ce să îmbulzesc să-î fericească.

Dacă tocmai au lipsă sătenii noștri de împrumute, îndrepteze-se la băncile românești — doar avem peste 80 bănci — ducă-se la băncile, ce le sunt pe de aproape. Și având trebuință de împrumuturi pe intabulație, *cu amortisație* (când să plătesc și capitalul și camăta în o singură sumă egală, solvită în un timp anumit) adreseze-se la »Albina« din Sibiu. Pentru părțile hunedorene și pentru cele mărginașe cu aceste părți, »Albina« din Sibiu își are încredințatul seu pe însoțirea »Agricola« din Hunedoara. Adreseze-se lumea românească la aceste locuri și va scăpa d'a fi trasă pe sfoară de agenții speculanți.

Și apoi una ca o sută: *Române, nu-ți încredința, nu-ți intabula moșia ta la speculanți străini — pe care nu-î cunoști!*

Vasile C. Osvadă.

FOIȚĂ

Dr. Demetriu Radu.

(Vezi portretul).

Este tapt hotărît că S. S. Episcopul Lugosului Dr. Demetriu Radu va fi numit de Maiestatea Sa Episcop al diecesei Oradea-Mare. După foile din capitală, guvernul a supus actele spre semnare și e chestiune numai de timp spre a putea saluta noul Episcop în binemeritul post.

Dăm astăzi portretul acestui ilustru arhieru.

Sobieski și Români.

Pe drumul ce duce către cetatea Neamțului, pe la sfârșitul lui Septemvrie 1686 se vedea o oaste mergând. După un trup de

DIN LUME

Jurământul episcopului Ioan Papp. După-cum anunță »Tel. Rom.« nou-alesul episcop al diecesei Aradului, Preacuvioșia Sa archimandritul Ioan I. Papp a depus Vineri la 10 ore a. m. în palatul din Burg al M. Sale, jurământul de fidelitate față de tron și legile patriei. La actul depunerii jurământului au asistat: ministrul de culte și instrucțiune publică Dr. Iuliu Wlassics, ministrul à latere conte Iuliu Széchenyi și consilierul ministerial Géza Vértessy, care a cetit episcopului formula jurământului. După depunere P. Sa dl Papp a fost primit în audiență privată la M. Sa. Hirotonirea întru episcop, probabil că se va face la 23 Aprilie v. (ziua sfântului mucenic George.)

Din dietă. În ședința din 17 l. c. Fr. Kossuth și-a ținut de mult anunțatul discurs, în care a declarat, că în sensul concludului luat de partidul seu, vor urma cu obstrucțiunea și contra indemnității bugetare, dacă nu se retrag proiectele militare.

Episcop român în Macedonia. După-cum scriu ziarele din România, guvernul român a reluat cu toată serioșitatea chestiunea înființării unui episcopat românesc în Macedonia.

În urma refuzului categoric al patriarhului, că fără o cerere acoperită cu iscălituri numeroase din Macedonia, nu poate da nici un curs dorinței ex-

lânceri ce deschidea marșa, urmau douăsprezece tunuri mari trase de boi, apoi o ceată de oficeri călări, în fruntea cărora erau trei: unul în floarea vârstei, posomorît, gânditor, necăjit, și doi mai bătrâni. Tustrei, în haine poloneze. În sfârșit vinea duimul oastei: trăsură, bagaje, pedestrași, șleahță poposită, amestecați, în neregulă, cu steagurile strînse, cu capul plecat, cu armele răsturnate, cu tristarea pe față și cu durerea în inimă. Nu se auzea nici surlă nici dobă, numai tropotul cailor, și pasul oamenilor ce abia se mișcau, pentru-că de zece zile caii n'au ros decât coaja copacilor, și oamenii s'au hrănit numai cu poame.

Și însă această oaste în stare așa ticăloasă e aceea ce a înjosit de atâtea ori trufia Semilunii, ear' acei trei fruntași oficeri sunt Hatmanii Iablonovski și Potojki și cel din mijlocul lor însuși Ioan Sobieski, regele Poloniei.

Și cum să nu fie supărat și necăjit vestitul rege? El, Sobieski, tala Leșilor, eroul

primate de ministrul român din Constantinopol, guvernul României a dispus facerea unei petiții, care prin mijlocirea învățătorilor și preoților, să fie semnată de un număr cât se poate mai mare de locuitori români.

Serviciul activ în armată de doi ani. Ziarele din Viena aduc știrea, că atât în ministerul comun de război, cât și în ministerul de honvezi se ocupă serios cu chestiunea aceasta, ear' în anul viitor proiectul de reformă va fi prezentat ambelor parlamente.

Din Macedonia. Comisiunea de ulemale, trimisă la Ipec spre a potoli agitațiunea Albanezilor contra reformelor, n'a isbutit. În urma aceasta și față cu agitațiunea albaneză, s'au concentrat la Mitrovița, Prizrend și Verisovici 35 batalioane de infanterie, cu cavaleria și artileria necesară.

Cu toate aceste împrejurări, cercurile diplomatice speră, că se va ajunge la pacificarea Albanezilor.

O mare foaie englesă din Londra publică o telegramă din Sofia, în care se spune, că se vorbește despre hotărîrea comitetelor macedonene de a renunța pentru anul acesta la provocarea revoltei generale în Macedonia. Bandele bulgare însă vor continua cu luptele și ciocnirile mai mici izolate, bandele având însărcinarea de a arunca în aer podurile și stațiunile căilor ferate și de-a distruge telegrafele.

creștinătății, mântuitorul Vienii, să fie nevoit pentru a doua oară a da pas Turcilor, a se trage dinaintea Tătarilor și a Moldovenilor; a-și privi oastea ticăloșită de lipsa merindelor, horopsită de dușmanii cari îl urmează mișlește fără a îndrăzni să-și dea pept fâțiș cu el, și fac pradă tot ce cade, tot ce rămâne; pe urmă, a nu întimpina în drumul său decât o fioroasă pustie ate!

Cum am zis, mergea încet și gânditor. Hatmanii lângă dânsul păzeau tăcere, respectând supărarea sa de care și ei se împărțeau.

— Ce castel e acesta! întrebă Sobieski când, ridicând capul, zări pe sprinceană dealului, înălțându-se trufașă, dinaintea lui, cetățuia Neamțului. Cu bună samă vr-un cuib al tâlharilor acestor de Moldoveni!

— La vreme de război, aici domniș Moldovei obicinuesc a-și trimite averile lor, răspunse Potojki.

— Așa! Să mergem dar să-î luăm.

DELA ASOCIAȚIUNILE NOASTRE

»Asociațiunea» la Baia-mare.

Adunarea generală de est-ana »Asociațiunii» se va ținea în Baia-mare. Comitetul despărțământului Sătmăru-Ugocia, în raionul căruia cade Baia-mare, a ținut ședință în 27 Martie n. c. și a luat următoarele hotărâri: a) luat act despre faptul, că magistratul orașului liber reg. Baia-mare a decis să pună la dispoziția comitetului sala festivă din »Grand-Hotel», pentru a se ținea în ea adunarea generală și petrecerile sociale ce se vor aranja din prilejul ținerii ei. A pus termenul pentru ținerea adunării generale pe 9 și 10 August n. c. A stabilit programul festivităților astfel: a) Primirea solemnă a comitetului central; b) seara de cunoștință; c) banchet în ziua primă; d) concert; e) bal; f) excursiuni. Concertul se va ținea în ziua primă a adunării, balul în ziua a doua. Se va scoate o broșură, în care va fi descris orașul Baia-mare și jurul seu, din punct de vedere istoric și etnografic, având ca adaus și o chartă topografică. În zilele adunării se va scoate o foaie ocazională într'un singur număr. Oratorii festivi vor fi următorii: a) Dr. Teofil Dragoș va rosti discursul la primirea comitetului central; b) Alexandru Breban la seara de cunoștință, ear' c) George Șuta va răspunde la discursul de deschidere a adunării generale, salutând adunarea. S'a ales apoi un comitet, care s'a împărțit în secțiuni, cu un birou central în permanență.

Știri diverse.

Brânza românească în America și ciobanii noștri. Mai multe case din America au trimis reprezentanți în România, cari se angajează un oare-care număr de ciobani români. Brânzeturile românești se bucură de o frumoasă reputație pe piețele americane, și aceasta a hotărât pe americani să aducă ciobani români, de la cari să învețe minunatul lor meșteșug în fabricarea brânzeturilor.

Oh! voiu să-mi răsbun pe Cantemir, care mă înșelă, și mă făcu să perd atâtea vitejii.

Eu ași zice să lăsăm cetatea aceasta, zise Iablonski, și să ne urmăm drumul înainte. Avem tunuri de câmp, nu de asalt.

— Ba pe numele patronului meu! nu va zice lumea că o cetate s'a arătat dinaintea lui Sobieski fără a i-se cuceri. Navem tunuri? Vom lua-o dar cu mâinile.

Numele Năriei-Tale e destul tun, zise Pototki. Trufia Polonului măgulindu-se de această groasă lingușire, fața i-se însenină la ideea unei izbânzi atât de lesnicioasă, și îndată dete poruncă să se înșire oastea către cetate.

În cetățue se aflau optsprezece plăși, trimiși de ispravnicul de Neamț pentru străjuire, în lipsa garnizoanei care era la Fălcui, pe lângă Domnul Cantemir, unde tăbărise armia turcească. Cu câte-va ceasuri mai înainte sosise un tânăr plăș, al cărui cal asu-

Inscripția cărților postale, mai ales a celor ilustrate, de multe-ori face necaz primitorului, fiind acela silit, dacă o primește, a plăti pedeapsă câțiva fileri, fiind-că în fruntea cărții postale numirea nu e făcută înainte de toate în limba maghiară, ci într'o altă limbă. Pentru a încunjura astfel de neplăceri, e datorința fiecărui trimițător de o atare carte postală, pe care numirea e făcută în mai multe limbi, ca numirea într'alte limbi să fie ștearsă, așa ca cea maghiară să fie la locul prim, după ea apoi pot urma cât de diferite numiri, chiar și neșterse.

Direcțiunea băilor Herculane, (Mehadia) acoardă favoruri considerabile pentru vizitatorii băilor.

1. Membrii presei din țară la începutul și sfârșitul sesonului beneficiază de 75% reducere la prețul odăilor și băilor, ear' în sesonul principal 50% reducere.

2. Toți oficianții de stat, comitatensi și orașenești, preoții, notarii comunali și ceruali 50%.

3. Funcționarii de bancă 25%.

Favorurile acestea se acoardă însă numai persoanelor cari își pot dovedi apartinerea la vre-una din susamintitele categorii.

Imposit asupra divorțului. Ziarul »Le Pelit Bleu» din Bruxelles publică următoarea știre: Dl Costinescu, ministrul de finance al României, va presenta Camerei un proiect de lege, prin care se pune un imposit progresiv asupra divorțului. După acest proiect, persoana în favoarea căreia se va fi pronunțat divorțul, va trebui să plătească o taxă proporțională cu averea ori zestrea.

Pedeapsa unei amante. Ricsei Tamás din Orminis, era om înșurat, dar trăia în relații neertate cu o văduvă, cu numele Pap Teréz. Din cauza asta multe neplăceri avea cu nevastă-sa. Zilele acestea moare Ricsei Amanta lui s'a dus până la mormânt și când s'a lăsat coșciugul în groapă s'a aplecat să arunce și ea un bulgăr. Văduva lui Ricsei-

dat păștea înșelat troscotul ce creștea pe lângă ziduri.

— Mai bea o dușcă, băete, zise un bătân de care se vedea că ascultă toți, și ne spune ce-ai mai văzut la Iași?

— Ce să ved, tată? Blăstămăție! Tîrgul îi în jac. Leșii pradă și desbracă pe bieții oameni.

— Ș-apoi zic că-s creștini!

— Creștini! au prădat bisericile și mănăstirile de odoară. Nu știți încă? S'au dus să ia pe Stânta dela Triisfetitele.

— Doamne ferește! ziseră plășii făcându-și cruce.

— Așa, urmă tînărul; eram acolo când a mers să ia racla Sfintei, dar călugărul simțind a închis poarta, și n'a vrut să deschidă; atunci...

— Puiu de om călugărul! strigară ascultătorii.

Atunci Craiul lor a poruncit să aducă tunurile ca să spargă porțile, dar mai întâiu

vězând aceasta s'a infuriat și luând un hârleț i-a dat Terezei o lovitură în cap așa de tare, încât aceasta pierzându-și echilibrul, a căzut în groapă și lovindu-se de coșciug și-a crepat craniul. A doua zi a murit. Văduva lui Ricsei a fost arestată.

Gerul. Din Paris se comunică, că în toată Franca e un frig foarte mare. Atât în Paris cât și la Lille și Belfort, a nins. Companiile căilor ferate sufer mari pagube. Inghețul a făcut mari stricăciuni viilor dela Bordeaux și din departamentul Hérault.

Pentru întreprinzători.

Lugoș. — Vězare de lemne. Pe teritoriul direcțiunii silvanale din Lugoș precum și pe cel aparținător de Apaticza și Omor, sunt 523.77 jug. cat. pădure, cu diferite leme, de vězare. Prețul strigării 389.351 cor. Ofertele la direcțiunea silvanală din Lugoș până la 9 Iunie n. c.

Cluj. — Pădure de exarëndat. Pentru exarëndarea pădurii aparținătoare comunei Dobrești, cu loc de pășune de circa 5926.10 jug. cat. [prețul strigării 3000 cor.], mai departe pentru dreptul de a stinge varul și a vinde varul produs, sunt a se adresa oferte la direct. silvanală dia Cluj până în 5 Maiu.

Cluj. — Pentru transportarea de grinzi și mălăieși se primesc oferte la direcțiunea fabricii de tăbac din Cluj, până la 14 Maiu. Condițiile tot acolo.

Cluj. — Vězare de lemne. Pe teritoriul silvanal aparținător comunei Dobrești sunt de vězare în diferite locuri, mai multe feluri de lemne. În valea numită »Vida» e un teren de 505.00 jugere cat., care produce circa 112.360 stingini lemne de fag [prețul strigării e 133 cor. de juger], în valea »Vaszi» e un teren de 1098.90 jug. cat., pe care să produc mai multe feluri de lemne [prețul strigării e 105 cor. de juger], în valea »Vida» un teritor de 210.2 jug. cat. tot cu lemne de fag [prețul strigării 60 fil. de stingin] Oferte a se adresa la direcțiunea silvanală din Cluj până la 5 Maiu. Tot acolo se ved și condițiunile.

a trimis răspuns călugărului care ședea în clopotniță să deschidă, ori face mănăstirea praf și pulbere.

— Auzitați acolo lifta cea păgână! Și ce a făcut popa?

— El a răspuns că nu se aștepta s'audă așa vorbă dela un împărat care se zice creștin, și că Măria-Sa îi mare și puternic, poate să facă ceea-ce zice, dacă nu se teme nici de Dumnezeu nici de sfinții lui, dar el nu deschide poarta, ci se îngroapă sub zidurile bisericii, și apoi lumea va judeca între dânsul atât de slab și între Măria-Sa atât de tare.

Auzind aceste, Leahul s'a făcut foc de mânie și dase acum poruncă să împuște, când unul din hatmanii lui i-a zis nu știu ce. — Cum îmi spuneau oamenii, i-a zis că nu se cade să facă așa lucru, să strice casa Domnului și altele multe. Indestul că l-a înduplecat să de pace bisericii.

(Va urma).

Vitele mari cornute.

(*Bos taurus*).

(Reproducerea interzisă).

Rasele vitelor mari cornute.

(Urmare).

2. *Rasa de Moldova și de Ialomița*. Aceasta din urmă cunoscută și sub numele de rasa de *Slobozia și Transilvană*. Tot ce am spus despre rasa Ungară și Transilvană, se potrivește și la vitele acestor rase. Le aflăm în România și anume în Moldova și în județul Ialomița, în care cele din jurul comunei Slobozia sunt vestite prin frumusețea lor. Sămănând mult cu vitele de Transilvania, mai poartă și acest nume.

3. *Rasa de Muntenia*, cuprinde vitele mari cornute din România, care sunt răspândite în partea numită Muntenia. Ele sunt de aproape înrudite cu rasa moldovenească, însă prin influența localității muntoase și prin neîngrijirea lor, ele sunt mai mici în corp.

4. *Rasa Bucșanu sau de munte*, este răspândită prin munții Carpați, care despart Transilvania de România. Vitele ce aparțin acestei rase sunt mai îndesate în corp; picioarele sunt scurte cu încheeturi mari; urcă ușor munții și sunt foarte rustice, adică nu suferă la ploie și ninsori și se mulțumesc cu nutrețul cel mai rău. La nutreț bun se îngrășează foarte repede. Coarnele sunt scurte; părul des și de multe ori încrețit, de o culoare mai închisă.

5. *Rasele Rusești și de Basarabia*, ocupă Rusia întreagă, atât cea europeană cât și cea asiatică. Ea seamănă întru toate cu cea Ungurească, Transilvană și Moldovenească, cu deosebire că este și mai înaltă și are coarne și mai mari.

Toate aceste rase numărate până aici, seamănă mai mult sau mai puțin între ele, toate având caracterele comune pentru rasele Podolice. Ca proto-părinte al raselor Podolice se crede că este *Bourul sau Zimbrul* (*Bos taurus primigenius*, *Bos urus*), care mai înainte popula șesurile întinse acoperite cu păduri din Europa. El a perit astăzi aproape cu desăvârșire, găsindu-l numai în puține exemplare în munții Caucas și într-o pădure de lângă Bialistok (Rusia) unde guvernul rusesc le dă o deosebită atențiune pentru a nu peri această specie atât de interesantă.

II. Rase bune pentru producțiunea laptelui.

1. *Rasa de Olanda*. Ea este renumită pentru cantitatea cea mare de lapte, ce dau vacile. Caracterele (însușirile) lor principale sunt: culoarea pielii este albă, părul alb cu pete negre; deasupra copitelor totdeauna alb; corpul lung, oase mici și o piele foarte fină, ceea-ce se observă cu deosebire la gât, făcând mulți creți mărunți.

Suprafața Olandei este șesă ear clima este dulce din cauza pozițiunii sale, zăcând lângă mare și de acolo și vine că verile ei sunt recoroase, ear' ernile domoale. Este deci natural, că pășunile, pe care se țin aceste vite sunt foarte bo-

gate în erburi dulci și moi. În patria lor vacile acestei rase produc în termen mediu 3000—4000 litri lapte în cursul unui an. S'au făcut și se fac încă încercări a se introduce această rasă și la noi. Ele însă nu reușesc, fiindcă nu-î prieste clima, care este prea aspră pentru ea și nici nu le putem da un nutreț așa ales ca în patria lor.

2. *Rasa brună (cafenie) de Svițera* (rasa *Schwyz* sau de *Rigi*). Vacile ajung 400—800 kgr. în greutate și dau 2000—2700 litri lapte pe an. Vitele acestei rase cer mult nutreț, ca să fie rentabilă ținerea lor. Boii sunt buni pentru jug și îngrășați întrec câte odată și 1200 klg.

3. *Rasele pătate de Svițera*, dintre cari amintim cu deosebire rasa de *Berna* și care cuprinde între altele și soiul *Simenthal*, încă foarte bun pentru producțiunea laptelui (3000—4000 litri pe an), se îngrășează ușor și nu este tocmai alegător în nutreț.

4. *Rasa Pinzgau*, are pentru Transilvania cea mai mare însemnătate. Prin introducerea ei are să se regenereze spre bine toate vitele mari cornute din aceste ținuturi. Patria acestei rase sunt provinciile Salzburg, Tirol cât ține ținutul Pinzgau, Austria-de-sus și o parte din Bavaria-de-sus. După greutate, (400—670 kgr.), se deosebește un soi mai ușor și unul mai greu. Au un corp proporționat. Culoarea părului este roșcat deschis sau mai închis cu multe pete albe pe spinare, coadă, pulpe și foale. Botul roșu deschis (roza); capul scurt, lat și totdeauna colorat uniform roșcat; coarnele albe, frumos ascuțite și cu vârful negre. Corpul rotund cam prelungit, crupa (șalele) mai ridicate decât umerii; pelea fină și se poate ușor mișca pe corp. Producțiunea laptelui foarte însemnată, 2000—3000 litri la an și de o calitate excelentă. Se îngrășează ușor, dând o carne fragedă gustoasă și întrefesută cu grăsime și deosebit de acestea boii sunt buni și de jug.

III. Rase bune pentru îngrășat.

1. *Rasa Durham*, numită și *Short-horn*, fiindcă posedă coarne scurte. Această rasă este artificială (măiestrită) și a început a se înființa de marii proprietari: frații Colling în Darlington (Anglia) la anul 1775. Scopul ce să urmărea prin diferite încrucișări și care s'a și ajuns pe deplin, sunt: *desvoltarea repede a corpului* (vita de un an ajunge la 700—800 klg.), *proprietatea de a se îngrășa* ușor și a da lapte mult. Nu s'a luat în considerare desvoltarea puterii. Urmându-se consecuent acest scop, găsim ca caractere exterioare ale acestei, vite că: toate părțile corpului, care nu sunt bune pentru măcelărie, precum: oasele în general, apoi capul, gâtul și extremitățile picioarelor sunt reduse la minimul posibil. Cu atât mai desvoltate sunt însă părțile trunchiului, care seamănă mai mult unei prisme (corp pătrat) drepte și pline. Calitățile cele mai bune ale acestei vite se arată însă numai în urma unei nutriții foarte alese și o întreținere deosebit de bună.

2. O rasă care pentru calitățile ei bune pentru îngrășat s'ar putea pune alături cu Rasa Durham, este cea din Ostul Franciei, numită *rasa albă de Charolais*.

(Va urma).

PENTRU ECONOMI

Cultura crastaveților.

Crastaveții iubesc un loc expus soarelui și un pământ foarte gras și adânc lucrat. Pe un astfel de loc facem pe la sfârșitul lui Aprilie straturi de câte 1½ metri lățime și tragem prin mijlocul lor, de-alungul, câte o brazdă (șențulet) adâncă. Pe la începutul lui Maiu, când timpul a devenit mai statornic, sămănim în aceste brazde sămburi de crastaveți mai des, apăsându-i și acoperindu-i cu un strat de 1½ centimetri de pământ. În timp favorabil răsar în câteva zile. Treptat apoi rărim firele de crastaveți, ca ele să rămână 40—50 centimetri departe una de alta. Unde ar fi răsărit prea rar, le complectăm din cele prea des răsărite. Dacă s'au dezvoltat întru cât-va plantele, tragem pământul în brazda, care o am făcut înainte și după-ace a dat a 3-a sau a 4-a foaie rupem vârful, ca ele să fie silite a da lăstari (vreji) laterali. Acești lăstari laterali produc mai multe flori ca cel principal, sunt prin urmare mai roditori. Până-ce permite dezvoltarea vrejilor vom săpa (prăși) cât se poate de des. Să nu întrelăsăm a uda cât de des și bine când domnește secetă. Dela udat depinde în astfel de casuri reușita recoitei în regi a crastaveților.

Pentru a dobândi fragi (căpșuni) frumoase, plantele respective nu le vom lăsa să devie mai bătrâne ca 2—3 ani, ci schimbând chiar și stratul, le vom sădi cu plante tinere de tot.

Pe marginea straturilor de legume se potrivește mai bine a sămăna sau a sădi: măghiran, cimbru, hajmă (arpagică), busuioc, lavandula (aspic, spichinat) și fragi.

Tauri, care au o spinare încovoată în jos, trebuie ținuti totdeauna cu picioarele dinainte pe un loc mai ridicat, decât cele dindărēt. În modul acestă ei sunt siliți, când mănâncă din esle, să aplece capul, prin ceea-ce spatele li-se ridică și cu timpul li-se îndreptează. Așezarea aceasta mai înaltă o putem face foarte ușor punând sub picioarele dinainte un strat de așternut ca de 10 cmt. și care l'am îndesat foarte bine. Pentru îndreptarea spatelor încovoate în jos a taurilor tineri, un mijloc foarte bun este a-i ține la pășune.

În curtea noastră cu găini nu vom introduce nici-odată un cocoș străin până-ce există cel vechiu. Ținerea a doi cocoși este totdeauna anevoioasă, dacă nu au crescut împreună. Trei cocoși să împacă mai bine. Unii crescători de galițe când introduc găini sau alte paseri străine între cele vechi, stropesc, înainte de a le pune laolaltă, pe toate cu ceva petrolu (gaz), în modul acesta având toate același miros, cele băștinașe nu cunosc pe cele străine și ele se împacă îndată între ele.

Advocatul poporului.

Pentru a ținea trăsuri, căruțe de închiriat, autorizațiunea trebuie cerută în orașe dela căpitanul orașului, ear' în provincie dela prim-pretorul. Cererea pentru autorizație va fi verbală sau în scris, prezentând tot-odată atestatul de moralitate și plătind taxa cuvenită. (Art. de lege XVII. §§. 17 și 20 din anul 1884. — Ord. ministrului de comerț nr. 39.270 din 22 August 1884).

O societate, pentru a se putea constitui trebuie ca statutele ei, subscrise de către președintele și notarul provisor, să fie trimise ministrului spre întărire. Rugarea dimpreună cu trei exemplare din statute o predăm în orașe căpitanului orașului ear' în provincie prim-pretorului. Dacă cererea trimisă de aceștia spre întărire ministrului de interne privește și pe alt minister, statutele se vor înainta în patru exemplare. (Ord. ministrului de interne nr. 1508 din 2 Maiu 1875 și ord. nr. 388 din 1875).

Pentru femei.

Sarmale de frunză de viță sau de agrașe (coacăză).

Se caută ca frunzele să fie tinere și să opăresc. Pentru a face umplutura să ia mai bine carne de miel sau carne de vițel amestecată cu cea de porc, care vor fi bine tocate, se adaugă la ea jimblă muiată în lapte sau zamă de carne, ceapă tocată bine, piper, sare și ceva mărar și frunze de pătrânel; se mai pune unu sau două ouă, după cantitate și puțină smântână. Se poate pune și ceva urez nefert la aceasta tocătură. Sărmașulele le așezăm într'o cratiță, turnăm zamă de carne și ceva unt sau unsoare de porc și le punem la foc, până-ce a scăzut zama și sarmalele sunt ferte. Se servesc cu zamă de lămâie sau aguridă (struguri necopti), cu lapte bătut (iaurt) sau smântână, sau în fine cu gălbenuș de ou bătut în zamă de lămâie, care se toarnă pe deasupra.

Rochii negre de cattun se spală mai bine, dacă întrebuițăm săpun făcut cu fiere și apoi le înăsprim (scrobim) cu o soluțiune de cleiu obicnuit.

Rufele ca să devie albe ca zăpada ne vom face un amestec de două părți spirt tare și o parte ulei de terpentin foarte curat. Din acest amestec punem două linguri de masă la 50 litri apă în care se vinețesc (albăstrează) rufele după spălat. Rufele se albesc în decursul când se usucă. Amestecul acesta nu atacă firele pânzei. Ce ne-a rămas îl putem păstra pentru altă ocaziune, și-l putem întrebuița cu succes și de a scoate pete de grăsimi sau păcură din stoffe.

Medicul casei.

Durmitul după prânz.

În general durmitul peste zi este pentru oameni sănătoși vătămător. La multe persoane durmitul după prânz este numai o obicnuiță sau comoditate. La bolnavi de stomac se recomandă ca ei se doarmă ¼—½ oră, însă înainte de mâncare. După prânz să doarmă numai cei bolnavi, apoi cei slabi de nervi și persoane, cari au lipsă de reculegere, însă numai cel mult o oră, altcum somnul în loc se întărească corpul, îl slăbește. Persoanelor, cari se roșesc la față după mâncare și aceloră, care sunt scurți, indesați și predispuși a fi loviți de gută (slag, dambila) nu le este permis în general a dormi după mâncare.

Contra influenței.

Influența este o boală, al cărei caracter (însușire) s'a putut afla numai în timpul mai nou. Un medicament popular foarte bun, întrebuițat la începutul boalei este a sta la căldură și mai bine în pat. Se bea apoi zilnic câte 3—4 ceaiuri (teă) cu rom, se fac fricțiuni (frecături) cu spirt peste tot corpul și se ia de 2-ori pe zi câte ½ gram de chinină și antipirină.

PENTRU MESERIAȘI

Un lac negru, elastic și care nu se cojește, pentru piele preparăm în următorul mod: se iau 3 părți colofoniu, 3 părți terpentin gros, 3 părți ulei de terpentin, 6 părți sadarak, 12 părți șellac și 90 părți alcool de 90%. Se amestecă toate bine laolaltă și să lasă să stee până-ce s'a topit bine. Fluiditatea se filtrează apoi și i-se adaugă 1½ părți chinros de cel mai fin (așa numitul: Lampenruss), care mai întâiu s'a freat cu ceva alcool. Dacă voim a avea altă culoare înlocuim chinrosul cu o altă culoare în măsură potrivită, d. e. ultramarin (vênēt), zinober (roșu), etc.

Chit pentru a lipi obiecte de gumă, piele, curele etc. Punem într'o sticlă bucățele de gutapercha, turnăm benzină peste ele, ca să umple sticla numai ¾ din ea și o scuturăm în curs de câte-va zile din timp în timp, până-ce conținutul devine de grosimea mierei. Acest chit se întărește foarte repede și îl putem folosi la reparatul galoșilor și altor obiecte de gumă și la astupatul sticlelor. Pentru a lipi bucăți de piele și a repara obiecte de piele, vom unge bucățile de împreunat de trei-ori și pentru a face să nu se vadă unde este lipitura, vom rade marginile cu un cuțit bine ascuțit.

DE-ALE BĂNCILOR

„Murășana”, institut de credit și economii în Reghinul-săsesc, și-a urcat capitalul dela 170.000 cor. la 200.000 cor.

„Cassa de păstrare” din Deva și-a înființat în Puj o filială.

NOUȚĂȚI

AVIS!

Bugăm pe D-nii abonați vechi și noi să binevoască a ne trimite suma, ce ne datorează, ca și noi la rîndul nostru se putem face față marilor cheltuieli, ce avem cu edarea și redactarea foii noastre.

Marile manevre de toamnă. Din Arad se anunță, că marile manevre de est-an, la cari vor participa corpurile de armată 7 și 12, se vor ținea în regiunea Radna-Lipova. Maiestatea Sa va fi găzduit în castelul contelui Zselénszky Robert din Temesujfalu, ear' moștenitorul de tron Francisc Ferdinand va fi găzduit în mănăstirea Franciscanilor din Radna.

Românii la congresul latin din Roma. În zilele trecute au sosit la Roma peste 150 Români din România, și câți-va din Ungaria, ca să asiste la congresul latin. Italienii au făcut Românilor primire strălucită. Intreaga presă italiană scrie articole pline de entuziasm la adresa Românilor. Ministrul Bacelli a dat un mare banchet, la care au fost invitați 80 Români. Principele Coloma, primul Romei, a invitat Joi pe Români la o recepțiune diplomatică în Capitoiul.

Asentările a treia oară amânate. Din Budapesta se anunță, că ministrul de honvezi a avisat municipiile, acum a treia oară, că asentările sunt iarăși amânate, punându-se noul termin pe începutul lui Iunie.

Ofițeri arestați în Belgrad. Locotenentul colonel Ilici, fostul comandant al reg. 6 de infanterie, al cărui proprietar este Regele Carol al României, a fost arestat în urma ordinului regelui Alexandru, după-ce i-s-a ridicat comanda. De asemenea au fost arestați alți 6 ofițeri din același regiment. Insuși regele conduce instrucțiunea afacerii. În Belgrad domnește o mare fierbere.

Cauțiunea »Tribunei«. »Tribuna« din Sibiu aduce știrea, că vicespanul comitatului Sibiu, a înștiințat redacțiunea și administrațiunea foii, că Curia aprobând amenda de 11.000 cor., ce i-s-a dictat »Tribunei« în procesul pentru o serie de articole, amenda se va detrage din cauțiunea ziarului.

Mare hoție la Cașovia. S'a dat de urma unei mari defraudări. Din banii orașului s'au furat 105.014 coroane. Cassarul defraudator a fost arestat. Disordinea aflată la oraș, în protocoale și acte, este înspăimîntătoare. A intervenit ministrul de interne.

Timp abnormal. Săptămâna trecută a fost, ce privește timpul, o săptămână nenorocită pentru agricultori. După o căldură și zile frumoase, care au făcut ca mugurii pomilor să dea în frunze și flori, au urmat ploieri reci, frig, ba chiar și zăpadă, așa, că gerurile ce au urmat, au nimicit aproape toată recolta în poame și pe alocurea și a viței de vie. Cât

de mare este paguba, acuma nu se poate ști, până-ce nu să va îndrepta vremea. Pe de altă parte se semnalează din multe părți ale țării viscole și furtuni care au cauzat multe stricăciuni și chiar accidente de persoane. Pe alocurea domnește iarnă în toată puterea cuvântului.

Urs liber în Viena. Vineri seara a sosit la Viena o menagerie mare din Hamburg. Pe când oamenii scoteau din vagon animalele sălbatice, s'a deschis colivia unui urs și ursul a eșit afară. Nimenea n'a observat aceasta și ursul mult timp a gustat libertatea. Ursul de altfel era foarte blând și n'a făcut nici un rău. Abia într'un târziu au observat oamenii ursul și l-au mînat îndrăcit în închisoare. Ursul fără nici o împotrivire a intrat earăși în colivie.

Mort înviat și ear' mort. Un lucrător italian, Toma Ricchio, din apropiere de Bari, după o boală îndelungată s'a crezut că murise și i-s'a pregătit înmormântarea, punându-l în coșciug. O fată a lui a cerut să-l revadă și a pus să se deschidă sicriul.

Ricchio a fost găsit viu.

Însă dînsul s'a speriat așa de tare, încât după puțin timp a murit d'a binele.

Cununie senzațională. Prin cercurile distinse ale capitalei se discută astăzi încă cu viu interes un cas ce s'a întemplat în o familie bine cunoscută. Pentru o cununie erau toate pregătirile obicnuite deja făcute și numai două zile mai despărțiau pe tinerii logodiți, ca să fie cununați. Mirele, un elegant funcționar de bancă, era plin de datorii, ear' mireasa trecea de foarte bogată. Speculațiunile comerciale ale tatălui miresei, însă i-au răpit ultimul ban. Sub astfel de împrejurări, de desastru financiar, deși tinerii miri se iubeau foarte mult, mireasa a refuzat a păși la altar, mai ales că mirele i-a mărturisit sincer suma mărișoară a datoriilor sale. Toți membrii familiei și bunii amici s'au pregătit cu darurile de nuntă și un prânz de primire era deja pregătit la părinții miresei, care fu ahzis telegrafic. A fost o zi tristă. În loc de bucurie, desperare! În loc de nuntă, nenorocire!

Mirele cerca a mîngăia mireasa. Totul a fost inzadar. Intre hohotele de plîns și vorbe de mîngăiere deodată se aude o voce puternică zicînd: »Nu-mi luați în nume de rău, dacă nepoftit conturb acuma, ansa, datorința noastră este, a servi comitentii noștri repede și punctuos. Losul, care l'ați cumpărat deunăzi, a fost tras cu câștigul principal«. Cu aceste cuvinte trimisul casei de bancă alui *A. Török & Comp.* din Budapesta, plătește câștigul principal câștigat. Acum nu mai stetea nimic ce să impedece cununia tinerei perechi. Acest cas interesant va rămânea încă multă vreme în memoria cercurilor distinse ale capitalei.

Toată lumea știe, că sîmînța de napi de vite a lui Mauthner dă recolta cea mai bună, că sîmînța de legume a lui Mauthner e cea mai bună și că sîmînța de flori a lui Mauthner dă cele mai frumoase flori. Cu un cuvînt: Sîmînțele lui Mauthner sunt cele mai bune, dau recolta cea mai abundentă și sunt uimitor de ieftine.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta.

Grâu. În săptămîna trecută cumpărări pe bani gata în sumă de 95.000 m. m. Prețul este ceva mai ridicat. Vînzările pe termin încă sau urcat: pr. Maiu cor. 7'60, pr. Oct. 7'47. — **Sîcara, orzul și cucuruzul** staționare în preț. — **Ovîsul** în urma ploilor din urmă, care asigură recolta viitoare, a suferit în piață o scădere a prețului și cu deosebire cel oferit pe termin.

Unsoarea de porc și slîcina a suferit o mică scădere în preț în urma aducerii pe piață a multor rîmători țerbești.

Cursul pieții din Budapesta

— în 23 Aprilie n. 1903 —

Per 50 kgr.		Per 1 kgr.	
Grâu . . .	7 55— 8 25	Piment . .	62'00— —
Sîcără . .	6 65— 6 85	Cassia . .	86'00— 98—
Orz	5 70— 6 10	Cuișoare . .	92'00— 100—
Mei	5 75— 6 10	Ghimber . .	75'00— 142—
Ovîs	6 15— 6 40	Paprică . .	70'00— 180—
Cucuruz . .	6 25— 6 40	Ulei de in .	75'00— 77—
Rapiță . . .	10 30— 10 80	„ de rap. . .	64'00— 65—
Trîfoi . . .	56'00— 71—	„ de lcm. . .	129'60— 148—
Lucernă . .	46'00— 54—	In brut . . .	00'00— —
Mohor . . .	9 50— 10 50	Cînep.br. . .	64'00— 70—
Măzêriche .	7 00— 7 50	Lîna nsp. . .	120'00— 124—
Fasole . . .	7 50— 12—	Migdale . .	175'00— 250—
Măzêre . . .	6 00— 7—	Smochine . .	30'00— 38—
Mazăr. coj. .	14'00— 22—	Alune	138'00— 142—
Linte	10— 18—	Stafide V. . .	60'00— 70—
Păsat	5 75— 6—		
Mac	27'00— 29—		
Sîm. de in .	00'00— 00—		
S. de cînep. .	8 75— 9 50		
Prune	11 75— 15 75		
Lictar	13 50— 16—		
Untură . . .	77 50— 78—		
Slînină . . .	65 00— 67 50		
Zahar brut .	22 25— 22 50		
Cafea lava .	75 00— 120—		
Caf. Santos .	36 00— 38—		
Caf. Portor .	78 00— 120—		

Per 100 kgr.		Per 100 Litr.	
Miere	100'00— 120—	Unt proasp. .	1 50— 2 16
Ceară	130'00— 140—	Caș Emental .	2 10— 2 20
Nuci	30'00— 60—	„ Groer . . .	1 20— 1 40
Cartofi roză .	5 40— 6—	„ Trapist . .	1 20— 1 50
Cart. galb. . .	5 00— 5 75	„ Liptau . . .	0 88— 1 30
Ceapă roșie .	3 00— 6 80	Brînz. de oac	1 10— 2 40
Usturoi . . .	12 00— 16—	Bumbac bal. .	00'00— 00 00
Piper n . . .	122 00— 142—	Portoc. lada .	5 50— 12 50
		Lămâi	4 50— 6 50
		Ouă (1440)lada	56'00— 60—

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 39
Napoleon d'or (20 franci) aur	19 09
20 Marce germane aur	23 48
Bilete germ. 100 Mărci	117 25
„ franceze 100 franci	95 60
„ române 100 lei	94 95

Prețul făinei din 23 Aprilie n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12'90	12'60	12'30	12'10	11'80	11'40
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
10'90	10'30	9 30	5 90	4—	

Tîrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 1-6 Maiu n. 1903.

Vineri	1. Ditro. Teaca. D.c.o-S.-Mărtin, Casonul-mare. Gherla. Illyefalva. Alma. Sângeorgiu (lângă Bistrița).
Sîmbătă	2. Drag. Nagyfalău.
Duminică	3. Sibiu. Ciosoeni. Cristur-sîcuesc. Lupșa.
Luni	4. Abrud. Rodn. veche. Murș-Lud. Borșa.
Mărti	5. Voila (comit. Făgăraș). Dobra. Sălășpatacul-de-sus. Geoagiul-de-jos.
Mercuri	6. Gurghiu. Mociu. Jibeu. Ormeniș. Seghedin. Hadad. Borșod. Pășmuș (Paszmos).

Căendarul vechiu și nou al săptămînei.

Dumin. a 2-a după Paști a Tomei, gl. 1, sft. 1.

Dum.	13 S. Muc. Antimon	26 Cletus Pr.
Luni	14 Păr. Martin Papa	27 Peregrin
Mărti	15 S. M. Aristarch	28 Vitalis
Merc.	16 M. Agapiu	29 Peter M.
Joi	17 Cuv. Păr. Simeon	30 Catarina
Vineri	18 C. Ioan din peșt.	1 Maiu Filip
Sămb.	19 C. Ioan.	2 Atanasiu

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**
Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

* Încunoștiințare. *

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că am deschis un

Atelier Fotografic

în **Orăștie**, casele D-șoarei Ida Geltch, **Strada apei** (lângă școala de stat elementară și civilă de fete), unde se primesc și execută cât mai prompt toate lucrările speciale.

În special atrag atențiunea On. public asupra fotografiilor de copii foarte succese și amplificarea fotografiilor mici.

Rugându-mă pentru spriginul On. public, semnez

cu deosebită stimă

Alfred Adler,
fotograf.

(179) 3-3

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

(144) la 8-26

Iulius Erős

în **Sibiu**, Strada Cisnădiei Nr. 3 (Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

Sz. 186-1903. végrh.

(181) 1-1

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY.

Közölni teszem, hogy a szásvárosi kir. járásbíró ág 1898 évi Sp. II. 181/3 számú végzése következtében Dr. Vlád Aurel ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzüintézet javára, özv. Muntean Salomia s. t. elleni 140 kor. s járulékal erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: takarmány és szarvasmarha nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árverés a v.-hunyadi kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 129/2 számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés, ennek 1895 évi november hó 25 napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódij és eddig 149 kor. 30 fillérben bírólág már megállapított költségek erejéig Feresden alperesek lakásán leendő eszközzésére 1903 évi április hó 27 napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1903 évi április hó 5-ik napján.

Dacsó Ernő,
kir. bír. végrh.

AVIS!

Subscrisul aduc la cunoștința onor. public din loc și jur, că

— FERĂRIA —

ce am avut-o până acum în casele de sub nrul 48 din Drumul-Țerii, **am strămutat-o în casele proprii, tot Drumul-Țerii, nr. 50**, îmbogățindu-o în mod însemnat. — Rog dar' onor. mușterii din loc, ca în cas de lipsă să mă cerceteze la locuința cea nouă. **In curte să afă și rotar Român.**

(182) 1-3

Cu stimă **Ilie Lădariu.**

„IDEAL” institut tipografic și librărie
în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

e a se da împreju- vindecă boale vechi

(142) de 20

de ani. 15-17

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, ausul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuiesc cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiuș oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja efinăteata crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Pretul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată K. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—
Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, cu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ**, care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuițată. — Economitor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe de-asupra!

Nicovale, forma, fig. 2 3
1 bucată K. —96 —86

Ciocane, fig. 5 à 250, 300 fig. 6 à 300 grame
1 bucată K. —86 —90 1'—

Nicovalele și ciocanele să vënd pe lângă **garanție pentru fiecare bucată.** Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, Fig. 3 13 15
Dimensiunile $\frac{44}{41}$ $\frac{39}{41}$ $\frac{39}{33}$ $\frac{40}{42}$ mm. șmălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
1 bucată K. —24 —24 —30 —40

Fig. 7. Tocuri de cuți
1 bucată K. —40.

Cuți, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Indesebi recomand: **Cuțile americane** 1 bucată K. —40. **Cuți de Bergamo** vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată K. —80.

Toporiști de coase, obicinuie de lemn K. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Iulius Teusch) 1 bucată K. —90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuie de lemn. 1 buc. K. 1'30.

Brice de Solingen. Garantate dela K. 1'20 în sus.

(141) **Bricege de Solingen** pentru atârnat. Lungimea întreagă: 8 9 $\frac{1}{2}$ 11 ctm. 16-52
1 bucată K. —34 —44 —50

